

## Guia docent

### Identificació de l'assignatura

<b>Assignatura / Grup</b>	22205 - Tecnologia Educativa I: les TIC en l'Educació / 40
<b>Titulació</b>	Grau de Pedagogia (Pla 2016) - Primer curs
<b>Crèdits</b>	6
<b>Període d'impartició</b>	Segon semestre
<b>Idioma d'impartició</b>	Castellà

### Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Catalina Escandell Bonnin	18:00	20:00	Dimarts	02/09/2019	29/02/2020	b-003
<i>Responsable</i> <a href="mailto:catalina.escandell@uib.es">catalina.escandell@uib.es</a>	18:00	20:00	Dimecres	02/03/2020	31/07/2020	b-003
Míriam Gloria Conde Vila <a href="mailto:miriam.conde@uib.es">miriam.conde@uib.es</a>	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

### Contextualització

L'assignatura Tecnologia Educativa I: les TIC a la Educació és una assignatura de formació bàsica pròpia del Grau de Pedagogia que s'imparteix al primer curs, en el segon semestre. L'assignatura s'ubica dins del Mòdul B anomenat: Mòdul de Fonaments metodològics i instrumentals. El mòdul s'organitza a partir de 5 matèries, totes elles de caràcter aplicatiu i amb un mateix nucli instrumental i metodològic: Investigació i documentació en educació; Bases polítiques, legals i econòmiques; Planificació i intervenció en processos educatius i formatius; Tecnologia Educativa i Complementes de formació pedagògica. La matèria a la que correspon l'assignatura Tecnologia Educativa I és Tecnologia Educativa. És important saber que les matèries se concreten en assignatures, i en el cas de la Tecnologia Educativa són: Tecnologia I: les TIC en educació, Tecnologia II: elaboració de materials didàctics, Gestió del coneixement i l'aprenentatge a la xarxa; les tres assignatures, de 6 crèdits cada una, han de ser cursades en ordre consecutiu.

L'assignatura té com a objectiu introduir als alumnes a l'ús de les tecnologies de la informació i comunicació en processos educatius, abordar les conseqüències educatives de la cultura audiovisual i digital i assolir uns coneixements per dissenyar i posar en pràctica processos d'ensenyament-aprenentatge. Per tot això, la Tecnologia Educativa I s'ocupa d'analitzar els aspectes tècnics i conceptuals del disseny, elaboració, utilització i avaluació de les TIC i del potencial educatiu del flux i intercanvi d'informació en la Societat de la Informació.

El sentit de l'assignatura en el perfil de la titulació és la importància de les TIC en el model social actual: Societat de la Informació i la Comunicació. És fonamental que els futurs pedagogs i pedagogues siguin capaços d'adaptar-se a diferents contextos educatius i formatius, analitzant, dissenyant i avaluant les aplicacions de les tecnologies de la informació i la comunicació. Han d'adquirir la capacitat per utilitzar i incorporar adequadament en les diferents activitats aquestes tecnologies.

## Guia docent

Aquesta assignatura participa i col·labora en el projecte d'investigació I+D EDU2017-84223-R, "Estratègies metodològiques per a la personalització d'itineraris d'aprenentatge en entorns enriquits per tecnològica", finançat pel Ministeri d'Economia, Indústria i Competitivitat.

### Requisits

L'assignatura té caràcter introductori i de formació bàsica, per la qual cosa no es requereixen requisits previs.

#### Recomanables

Ús de l'ordinador a nivell usuari.  
Coneixement i maneig bàsic d'Internet.

### Competències

#### Específiques

- \* B7. Desenvolupar estratègies i tècniques per promoure la participació i l'aprenentatge al llarg de la vida
- \* B17. Assessorar sobre l'ús pedagògic i integració curricular dels mitjans didàctics
- \* B18. Analitzar, dissenyar i avaluar les aplicacions de les tecnologies de la informació i la comunicació associades als processos educatius i formatius

#### Genèriques

- \* A7. Capacitat per utilitzar i incorporar adequadament les tecnologies de la informació i la comunicació a les diferents activitats
- \* A12. Capacitat per treballar en equip amb els companys/es com a condició necessària per la millora de la seva activitat professional, compartint coneixements i experiències

#### Transversals

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

#### Bàsiques

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

### Continguts

Els continguts de l'assignatura s'estructuren en temes i t'allers que se treballen en diferents tipus d'agrupaments:

- Grup Gran (GG): en el que s'imparteixen continguts directament relacionats amb els temes de l'assignatura.
- Tallers (GX): en els que s'imparteixen tallers de caràcter obligatori. Per tal de millorar la qualificació final, s'ofereix la possibilitat de participar en diferents seqüències didàctiques en el marc del projecte I

## Guia docent

+D EDU2017-84223-R, "Estratègies metodològiques per a la personalització d'itineraris d'aprenentatge en entorns enriquits per tecnològica". Aquesta opció té un caràcter optatiu i alternatiu, però és necessari si es tenen la possibilitat d'aconseguir la màxima qualificació a l'assignatura (10 i/o opció a la matrícula d'honor).

### Continguts temàtics

#### BLOC 1. INTRODUCCIÓ A LA TECNOLOGIA EDUCATIVA

tema 1. La Societat de la Informació

tema 2. Les Tecnologies de la Informació i la Comunicació a l'educació

#### BLOC 2. LA COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

tema 3. La comunicació multimèdia en la intervenció educativa i la seva influència sociocultural

tema 4. Introducció al disseny de materials multimèdia.

#### BLOC 3. USOS EDUCATIUS DE LES TIC

tema 5. Aplicacions tecnològiques per a la comunicació interpersonal.

tema 6. Xarxes socials i interacció social a la xarxa.

tema 7. Aplicacions de la xarxa per a l'aprenentatge col·laboratiu.

tema 8. Aplicacions de creació i presentació de la informació educativa a la web.

### Metodologia docent

L'adquisició de les competències previstes, esmentades anteriorment, s'assoliran a partir de l'estudi dels continguts, tant en les classes en grup gran com en grup mitjà.

L'assignatura s'estructura en funció de la planificació, desenvolupament i avaluació de les activitats realitzades a les sessions de Grup Gran (a partir d'ara, GG) i Grups de Pràctiques (a partir d'ara GX). Algunes activitats es realitzaran de forma individual, però la majoria d'elles es realitzaran en Equips de Feina (a partir d'ara, EF). Cada EF estarà integrat per 4 participants.

S'oferiran tallers obligatoris que permetran obtenir una qualificació màxima de 8.5. Aquells/es estudiants que vulguin optar a una nota superior tendran la possibilitat de cursar diferents activitats (seqüències didàctiques) en el marc del projecte d'investigació especificat a la contextualització. Es treballarà a una classe d'ordinadors i s'utilitzarà programari i eines amb l'objectiu d'aprendre tant el seu maneig tècnic com la seva aplicació didàctica.

L'assignatura pretén oferir la possibilitat d'apropar el món educatiu a l'estudiant universitari. Per aquest motiu algunes de les activitats s'han de realitzar en col·laboració amb entitats i institucions socials, educatives i/o escolars. Seguint aquesta línia, cada EF ha de contactar amb una entitat i realitzar el projecte de curs (web educativa) en funció de les característiques de la institució.

Per facilitar i afavorir el treball no presencial i autònom de l'alumnat, l'assignatura es treballarà a través de Aula Digital, amb la utilització de la plataforma educativa i diferents eines telemàtiques. Mitjançant aquestes eines es mantindran tutories electròniques, es posaran a l'abast dels alumnes materials o recursos per facilitar la comprensió dels continguts (per exemple: articles, enllaços a documents, presentacions de l'assignatura, vídeos, altres materials multimèdia), dinamitzar la participació del grup, realitzar pràctiques d'avaluació i/o autoavaluació i mantenir l'organització del treball a través del calendari i les notícies.

## Guia docent

### Volum de treball

El pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través de la plataforma educativa *Moodle* (Aula Digital).

### Activitats de treball presencial (1,92 crèdits, 48 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposicions orals en grup	Grup gran (G)	<p>En EF, l'alumnat hauran d'elaborar i exposar un tema proposat pel professorat en relació amb l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació als processos educatius i formatius.</p> <p>L'exposició del treball realitzat a la resta de companys es farà ajudats del mitjà didàctic que hagin elaborat.</p> <p>El professorat proporcionarà diferents eines per donar suport a la realització de l'activitat.</p>	4
Classes teòriques	Explicació teòrica i activitats d'estudi	Grup gran (G)	<p>A les classes teòriques s'exposaran, per part de la professora, els continguts teòrics dels temes i es treballaran a través d'activitats d'estudi proposades per la docent, abans, durant i després de les classes teòriques per a la preparació del contingut de l'assignatura. Aquestes activitats es faran en EF per a cada una d'elles. Es treballaran dins les classes teòriques però l'alumnat haurà de preparar una part de manera autònoma.</p>	10
Seminaris i tallers	Tallers amb eines TIC (seqüències obligatòries)	Grup mitjà 2 (X)	<p>A través de tallers l'alumne aprendrà el maneig de distints programes per a la presentació d'informació educativa i la utilització d'aplicacions específiques de la xarxa .</p> <p>Durant els taller es realitzaran <b>activitats d'avaluació</b> per tal d'avaluar les habilitats adquirides sobre els diferents programes utilitzats.</p> <p>Aquestes activitats són obligatòries fer-les i entregar-les durant la classe a l'aula d'ordinadors o quan determini la professora. Si no es supera alguna activitat es podrà recuperar.</p> <p>Nota: Una activitat recuperada només es podrà qualificar amb una puntuació màxima de 5.</p> <p>L'alumne haurà de crear una <b>carpeta d'aprenentatge digital</b> a partir de les orientacions del professorat i publicar després de cada classe pràctica les seves reflexions sobre el que ha après.</p> <p>Els alumnes que no puguin assistir al 80% de les classes pràctiques, o no hagin realitzat o superat el 50% de les activitats proposades hauràn de realitzar una prova pràctica de TOT el contingut treballat a les classes pràctiques. Els que hagin superat el 50% podran recuperar només les activitats suspeses.</p> <p>Així mateix, en el cas que el professorat consideri que hi ha dubtes respecte al grau de consecució de les competències pràctiques, es pot determinar que alumnes concrets realitzin la prova pràctica final.</p>	26

## Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Seminaris i tallers	Seqüències didàctiques (optatives i alternatives)	Grup mitjà 2 (X)	En el marc del projecte d'Investigació, docents de Tecnologia Educativa oferiran la possibilitat de cursar diferents seqüències didàctiques amb caràcter optatiu i alternatiu que s'especificaran al llarg del curs.	4
Seminaris i tallers	Presentació i Defensa de la Carpeta d'aprenentatge	Grup mitjà 2 (X)	Presentació i defensa de la Carpeta d'Aprenentatge del EF sobre els tallers.	2
Avaluació	Prova Escrita	Grup gran (G)	La finalitat és la d'avaluar l'adquisició de les competències proposades dintre de l'assignatura així com la comprensió i assimilació dels continguts.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

### Activitats de treball no presencial (4,08 crèdits, 102 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació blocs temàtics	A partir del material que proporcionarà el professorat, a través de Aula Digital, de la bibliografia de la guia docent, i de les explicacions del professorat, l'alumnat aprofundirà en la matèria i es prepararà el contingut dels blocs temàtics a partir de les indicacions del professorat.	51
Estudi i treball autònom individual	Tutorització online	L'objectiu de la tutoria és resoldre els dubtes i problemes que puguin sorgir a l'estudiant i fer un seguiment individual de les activitats que es realitzin durant el curs, així com el grau d'assoliment de les diferents competències plantejades a l'assignatura. D'aquesta manera es vol donar un seguiment individualitzat de cada un dels alumnes.  Per altra banda, l'assignatura tindrà un fòrum de debat obert durant tot el curs per que l'alumnat pugui demanar o plantejar dubtes al companys o professorat de manera pública.	6
Estudi i treball autònom en grup	Web Educativa	Els alumnes, en GF, hauran de realitzar un treball a partir d'un cas pràctic plantejat pel professorat, per tal d'aplicar els coneixements teòrics i pràctics treballats a l'assignatura. Aquest cas pràctic consistirà en l'elaboració d'una web educativa i/o institucional d'una institució o entitat que l'alumnat haurà de escollir.  Una part d'aquest treball es realitzarà durant les classes pràctiques.  En el cas que així ho consideri el professorat, podrà demanar fer una entrevista amb els membres dels grups per tal de valorar la feina de l'equip.	45

## Guia docent

### Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

### Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir dels procediments següents:

**Bloc 1, 2 i 3 (continguts teòric- pràctic):** Prova Escrita

**Activitats d'aprenentatge i avaluació corresponents als continguts temàtics:** Es proposaran activitats (participació a debats, presentació de resultats,...) que es valoraran durant el curs.

**Projecte de curs:**

- 1 Valoració de cada una de les activitats del projecte
- 2 Valoració de la disponibilitat i aportacions de cada participant del EF per part de la resta d'integrants del mateix EF
- 3 Co-Avaluació compartida entre el/la professor/a i els companys
- 4 Exposició oral

**Carpeta d'aprenentatge:** Valoració dels aspectes de contingut i forma a partir d'una rubrica. Exposició oral.

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir superades amb un mínim de 5 les activitats recuperables per poder fer mitjana amb la resta d'activitats, és a dir, han d'estar totes aprovades, amb un mínim de 5, per poder fer la mitja de la nota final de l'assignatura.

Les activitats recuperables es repetiran en el període extraordinari determinat en el calendari acadèmic. Es guardarà la nota de totes les activitats aprovades fins al juliol.

#### INFORMACIÓ IMPORTANT:

"Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació"

"Per tal de tenir una avaluació positiva de l'assignatura, les realitzacions dels alumnes no poden tenir faltes d'ortografia i s'ha de fer un ús correcte de la gramàtica. El projecte de curs ha d'incloure necessàriament cites bibliogràfiques referenciades correctament seguint la normativa APA".

### Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

## Guia docent

### Exposicions orals en grup

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves orals ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	En EF, l'alumnat hauran d'elaborar i exposar un tema proposat pel professorat en relació amb l'aplicació de les tecnologies de la informació i la comunicació als processos educatius i formatius. L'exposició del treball realitzat a la resta de companys es farà ajudats del mitjà didàctic que hagin elaborat. El professorat proporcionarà diferents eines per donar suport a la realització de l'activitat.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Selecció de la informació relacionada amb el treball realitzat</li><li>* Coordinació entre l'exposició oral i el mitjà que s'utilitzarà com a mitjà de suport</li><li>* Qualitat del material de suport elaborat.</li><li>* Utilització del vocabulari i la terminologia pròpia de l'assignatura</li><li>* Domini del contingut exposat (es valorarà mitjançant les preguntes formulades per el companys i el professorat).</li></ul>
Percentatge de la qualificació final:	5% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	5% per a l'itinerari B

### Explicació teòrica i activitats d'estudi

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Treballs i projectes ( <b>recuperable</b> )
Descripció	A les classes teòriques s'exposaran, per part de la professora, els continguts teòrics dels temes i es treballaran a través d'activitats d'estudi proposades per la docent, abans, durant i després de les classes teòriques per a la preparació del contingut de l'assignatura. Aquestes activitats es faran en EF per a cada una d'elles. Es treballaran dins les classes teòriques però l'alumnat haurà de preparar una part de manera autònoma.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Definició i identificació dels conceptes fonamentals de l'assignatura</li><li>* Evidència de l'adquisició dels continguts treballats a l'assignatura</li><li>* Utilització del vocabulari propi de l'assignatura</li></ul>
Percentatge de la qualificació final:	5% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	5% per a l'itinerari B

### Tallers amb eines TIC (seqüències obligatòries)

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	A través de tallers l'alumne aprendrà el maneig de distints programes per a la presentació d'informació educativa i la utilització d'aplicacions específiques de la xarxa. Durant els taller es realitzaran activitats d'avaluació per tal d'avaluar les habilitats adquirides sobre els diferents programes utilitzats. Aquestes activitats són obligatòries fer-les i entregar-les durant la classe a l'aula d'ordinadors o quan determini la professora. Si no es supera qualche activitat es podrà recuperar. Nota: Una activitat recuperada només es podrà qualificar amb una puntuació màxima de 5. L'alumne haurà de crear una carpeta d'aprenentatge digital a partir de les orientacions del professorat i publicar deprés de cada classe pràctica les seves reflexions sobre el que ha après. Els alumnes que no puguin assistir al 80% de les classes pràctiques, o no hagin realitzat o superat el 50% de les activitats proposades hauran de realitzar una prova pràctica de TOT el contingut treballat a les classes pràctiques. Els que hagin superat el 50% podran recuperar només les activitats suspeses. Així mateix, en el cas que el professorat consideri que hi ha dubtes respecte al grau de consecució de les competències pràctiques, es pot determinar que alumnes concrets realitzin la prova pràctica final.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Demostrar les habilitats adquirides dels distints programes explicats als seminaris.</li><li>* Elaboració de la carpeta d'aprenentatge digital quees tindrà en compte el grau de reflexió en les aportacions realitzades.</li></ul>

## Guia docent

\* Defensa oral en grup de feina de la carpeta d'aprenentatge.

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

### Seqüències didàctiques (optatives i alternatives)

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	En el marc del projecte d'Investigació, docents de Tecnologia Educativa oferiran la possibilitat de cursar diferents seqüències didàctiques amb caràcter optatiu i alternatiu que s'especificaran al llarg del curs.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Demostrar les habilitats adquirides dels diferents programes explicats als seminaris.</li><li>* Elaboració de la carpeta d'aprenentatge digital quees tindrà en compte el grau de reflexió en les aportacions realitzades.</li><li>* Defensa oral en grup de feina de la carpeta d'aprenentatge.</li></ul>

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

### Presentació i Defensa de la Carpeta d'aprenentatge

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals ( <b>no recuperable</b> )
Descripció	Presentació i defensa de la Carpeta d'Aprenentatge del EF sobre els tallers.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Selecció de la informació relacionada amb el treball realitzat</li><li>* Coordinació entre l'exposició oral i el mitjà que s'utilitzarà com a mitjà de suport</li><li>* Qualitat del material de suport elaborat.</li><li>* Utilització del vocabulari i la terminologia pròpia de l'assignatura</li><li>* Domini del contingut exposat (es valorarà mitjançant les preguntes formulades per el companys i el professorat).</li></ul>

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 5% per a l'itinerari B

### Prova Escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives ( <b>recuperable</b> )
Descripció	La finalitat és la d'avaluar l'adquisició de les competències proposades dintre de l'assignatura així com la comprensió i assimilació dels continguts.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"><li>* Definició i identificació dels conceptes fonamentals de l'assignatura</li><li>* Evidència de l'adquisició dels continguts treballats a l'assignatura</li><li>* Utilització del vocabulari propi de l'assignatura</li></ul>

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari B



## Guia docent

### Web Educativa

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes ( <b>recuperable</b> )
Descripció	Els alumnes, en GF, hauran de realitzar un treball a partir d'un cas pràctic plantejat pel professorat, per tal d'aplicar els coneixements teòrics i pràctics treballats a l'assignatura. Aquest cas pràctic consistirà en l'elaboració d'una web educativa i/o institucional d'una institució o entitat que l'alumnat haurà de escollir. Una part d'aquest treball es realitzarà durant les classes pràctiques. En el cas que així ho consideri el professorat, podrà demanar fer una entrevista amb els membres dels grups per tal de valorar la feina de l'equip.
Criteris d'avaluació	* Estructura i tractament de la informació. * Originalitat. * Disseny pedagògic * Funcionament des del punt de vista tècnic.
Percentatge de la qualificació final:	20% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final:	20% per a l'itinerari B

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

Aquesta és una selecció de la bibliografia de referència, a l'inici de curs es proporcionarà una bibliografia més ampliada així com la específica per a cada mòdul.

#### Bibliografia bàsica

- Area, M. (2009): Introducció a la Tecnologia Educativa. ebook. [ junio 2013 <http://manarea.webs.ull.es/wp-content/uploads/2010/06/ebookte.pdf>]
- Cabero, J. (coord.) (2007).Nuevas tecnologías aplicadas a la educación. Madrid: McGraw Hill.
- Martínez, F. (comp.) (2003).Redes de la comunicación en la enseñanza. Barcelona: Paidós.
- Martínez, F., Prendes, M.P. (coord.) (2004).Nuevas Tecnologías y Educación. Madrid: Pearson.
- Castaño, C (2009): WEB 2.0...: El uso de la web en la sociedad del conocimiento. Investigación e implicaciones educativas.[ junio 2013<http://tecnologiaedu.us.es/tecnoedu/images/stories/castanio20.pdf>]
- Novak, J.D. & Cañas, A. J. (2006), La Teoría Subyacente a los Mapas Conceptuales y a Cómo Construirlos. Technical Report IHMC CmapTools 2006-01, Florida Institute for Human and Machine Cognition. Recuperado de: <http://cmap.ihmc.us/docs/pdf/TeoriaSubyacenteMapasConceptuales.pdf>Bibliografia complementària
- Solano, I.M. (2007) "Diseño de presentaciones visuales para la docencia universitaria". En Prendes, M. P.Herramientas Telemáticas Para La Enseñanza Universitaria En El Marco Del Espacio Europeo De Educación Superior.Grupo de Investigación de Tecnología Educativa. Universidad de Murcia.
- Latapie Venegas, I. (2007). Acercamiento al aprendizaje multimedia.Investigación Universitaria Multidisciplinaria, 6, 7-14. <http://doi.org/1665-692X>

#### Bibliografia complementària

- Castañeda, L. (coord.) (2010).Aprendizaje con redes sociales. Tejidos educativos para las nuevos entornos.Sevilla: Editorial Mad, S.L.
- Castaño, C., Maíz, I, Palacio, G & Domingo, J (2008).Prácticas Educativas en entornos web 2.0. Madrid: Síntesis.
- Marin, V.; Moreno, J.; Negre, F. (2012). Modelos educativos para la gestión de la información en educación superior: Una experiencia de curación de contenidos como estrategia metodológica en el aula universitaria.Revista Edutec, 42, disponible a <http://edutec.rediris.es/Revelec2/Revelec42/>



## Guia docent

experiencia\_curacion\_contenidos\_estrategia\_metodologica\_aula\_universitaria.html [data consulta: 27/07/2017]

Adell, J. & Castañeda, L. (2010). Los Entornos Personales de Aprendizaje (PLEs): una nueva manera de entender el aprendizaje. En R. Roig & M. Fiorucci (Eds.). Claves para la investigación en innovación y calidad educativas. La integración de las Tecnologías de la Información y la Comunicación y la Interculturalidad en las aulas. Stumenti di ricerca per l'innovazioni e la qualità in ámbito educativo. La Tecnologie dell'informazione e della Comunicaciones e l'interculturalità nella scuola. Roma: Alcoy. Marfil. Recuperat de [http://digitum.um.es/jspui/bitstream/10201/17247/1/Adell%26Casta%C3%B1eda\\_2010.pdf](http://digitum.um.es/jspui/bitstream/10201/17247/1/Adell%26Casta%C3%B1eda_2010.pdf) [data consulta: 27/07/2017]

Negre, F. (2004) Tecnología, Discapacidad y Educación. ¿Es posible una escuela para tod@s?. Primeras Noticias : Comunicación y Pedagogía, 200, pp 30-34

Castaño, C. (2008). Educar con redes sociales y web 2.0. Eduweb.Revista de Tecnología de Información y Comunicación en Educación, 2(2). Recuperat de <http://servicio.bc.uc.edu.ve/educacion/eduweb/vol2n2/art2.pdf>

Negre, F., Marín V. I., i Pérez Garcias A. (2013). Estrategias para la adquisición de la competencia informacional en la formación inicial de profesorado de primaria. Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado, 16(2). 16(2),1-12. Recuperat de <http://revistas.um.es/reifop/article/view/180751> [data consulta: 27/07/2017]

Oakley, B., Felder, R.M., Brent R. i Elhadj I. Turning Student Groups into Effective Teams, Journal of Student Centered Learning. 1(2) , 2004/9 Recuperat de <http://www.it.uc3m.es/abel/as/PRJ/M1/TeamProblems.html#id48388173> [data consulta: 27/07/2017]

Perales, F.; Muntaner, J.J.; Varona, J.; Negre, F. i Manresa, C. (2009) SINA. Sistema de interacción natural avanzado El ordenador al alcance de todos. Palma. CES. Recupert de <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST16ZI52096&id=52096> [data consulta: 27/07/2017]

### Altres recursos

Com citar bibliografia: [http://biblioteca.uib.cat/oferta/ajuda/citar\\_bibliografia/](http://biblioteca.uib.cat/oferta/ajuda/citar_bibliografia/) [data de consulta

Guia d'ús de Mendeley: <http://biblioteca.ucm.es/data/cont/docs/397-2013-12-12-guiadeusodemendeley2.pdf> [data de consulta: 01/07/2018]

EDUTECA. Comunidad virtual de tecnología Educativa. <http://edutec.rediris.es/> Biblioteca virtual del Grupo de Tecnología Educativa de la Universidad de Sevilla. <http://tecnologiaedu.us.es/bibliovir.htm>

Biblioteca virtual del Grupo de Tecnología Educativa de la Universidad de Sevilla: <http://tecnologiaedu.us.es/nweb/htm/bibliovir.htm>

DIALNET. <http://dialnet.unirioja.es/>

EDUTECA, Revista Electrónica de tecnología Educativa: <http://edutec.rediris.es/Revelec2/>

Pixel-Bit, Revista de Medios y Educación: <http://acdc.sav.us.es/pixelbit/>

Web del Grup de Tecnologia Educativa de la UIB: <http://gte.uib.es/>

XarFED, Xarxa Facultat d'Educació de la UIB: <http://aisci11.uib.es/xarfed/>

Biblioteca virtual del Grupo de Tecnología Educativa de la Universidad de Sevilla. <http://tecnologiaedu.us.es/bibliovir.htm>

Enciclopedia Virtual de TE. <http://dewey.uab.es/pmarques/evte.htm>

XarxaseguraIB. Internet segura per als menors de les Illes Balears (<http://www.xarxasegura.net/>)

PantallasAmigas (<http://www.pantallasamigas.net/>)

Aui.es. Asociación de Usuarios de Internet. ([http://aui.es/index.php?body=est\\_vlarticle&id\\_article=3295](http://aui.es/index.php?body=est_vlarticle&id_article=3295))

